

SOSYAL DEMOKRASİNİN EMPERYALİZMLE İLK BULUŞMASI

Aydınlık Gazetesi, 25 Temmuz 2017

Yıldırım Koç

Türkiye’de kendisini sosyal demokrat olarak kabul edenlerin sosyal demokrasinin tarihini öğrenmelerinde büyük yarar var.

Atatürk, dünyadaki gelişmeleri yakından izleyen bir önder olarak, sosyal demokrasiyi çok iyi bildiğinden sosyal demokrasiye karşı çıktı ve anti-emperyalist ve bağımsızlıkçı bir çizgide komünist Sovyetler Birliği ile işbirliği yaptı.

Emperyalist ülkelerin sosyal demokratları, “kendilerine Müslüman”dır. Kendi işçi sınıfları ve halkları için hak ve özgürlük talep ederler. Ancak bunu elde edebilmek için kendi sermayedarlarına karşı mücadele etmek yerine, kendi sermayedarlarının hizmetine girerek başka ülkeleri sömürmeyi ve ezmeyi tercih ederler.

ALMANYA’DA SOSYAL DEMOKRASİ

Sosyal demokrasi Almanya’da 1860’lı yıllarda bir işçi hareketi olarak doğdu ve 1891 yılında Marksizmi benimsedi; 1914 yılında ise sermayedar sınıfın ve emperyalizmin destekçisine dönüştü.

1860’lı yılların başlarında Prusya’da Karl Marx’ın da arkadaşı olan Ferdinand Lassalle adında bir sosyalist, *Çalışanların Programı (Günümüz Tarihsel Döneminin Bir İşçi Sınıfı Düşüncesi ile Özel Bağlantısı Üzerine)* başlıklı bir broşür yayımladı. Bu broşürde sınıf mücadelesi olgusu kabul ediliyor ve devletin demokratikleştirilmesiyle işçi sınıfının sorunlarına çözüm bulunabileceği ileri sürülüyordu. Bu broşür işçi çevrelerinde etkili oldu.

1863 yılında Lassalle’in önderliğinde Alman İşçileri Genel Birliği (Allgemeiner Deutscher Arbeiterverein-ADAV) kuruldu

Lassalle henüz 39 yaşındayken bir kadınla ilişkisi nedeniyle girdiği duelloda 28.8.1864 günü yaralandı ve üç gün sonra hayatını kaybetti. Ancak arkadaşları Alman İşçileri Genel Birliği’ni sürdürdü. Örgütün bu tarihte ancak birkaç bin üyesi vardı.

Lassalle’in ölümünün ardından bu örgütlenmenin başına geçen Schweitzer 1867 yılı seçimlerinde Bismarck’ın desteklenmesi için çalıştı ve 1864 yılı Aralık ayında Der Sozialdemokrat isimli bir dergi yayımlamaya başladı

Bu arada Prusya’da August Bebel ve Wilhelm Liebknecht tarafından 1869 yılında gerçekleştirilen Eisenach Konferansı’nda Sosyal Demokrat İşçi Partisi (Sozialdemokratische Arbeiterpartei-SDAP) kuruldu.

Bu iki örgütlenme 1875 yılında birleşti ve bir süreç içinde Almanya Sosyal Demokrat Partisi adını aldı.

Almanya sosyal demokrasisi 1891 yılında Marksizmi benimsedi ve 1914 yılına kadar, mücadelesinde olmasa bile programı ve söyleminde Marksizme bağlı kaldı.

İNGİLTERE’DE SOSYAL DEMOKRASİ

İngiltere’de sosyal demokrasi daha başından itibaren sermayedar sınıfın ve emperyalizmin destekçisi olarak ortaya çıktı. Emperyalizme açık destek vermede öncülük, İngiltere’deki sosyal demokrat Fabian Derneği’nindir.

1883 yılında kurulan Fabian Derneği demokratik sosyalist bir çizgideydi; ancak sömürgeciydi ve emperyalizmi savunuyordu. Hatta “Fabian emperyalizmi” diye bir kavram bile doğmuştu. İngiliz İmparatorluğu’nun sömürgelere uygarlık götüreceğini iddia ediyordu. Bu görüşün en etkili savunucusu Bernard Shaw idi.

1902 yılının sonlarında Fabian Derneği'nin kurucularından Sidney ve Beatrice Webb, Sosyal Emperyalist Parti adıyla bir örgüt oluşturmak amacıyla bir dernek kurdular; ancak bu girişim sonuçlanmadı.

Fabian Derneği ve daha sonraki yıllarda Fabian Derneği'nin de katkısıyla kurulan İşçi Partisi tipik sosyal demokrat bir örgüttü. "Kendine Müslüman"dı; sömürgeciliği ve emperyalizmi (söylemde ve uygulamada) destekliyordu. Daha sonraki yıllarda iktidara geldiği dönemlerde de emperyalizmin en büyük destekçisi ve uygulayıcısı oldu.